

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
program i plan pracy z zakresu doradztwa zawodowego
w LXXXI Liceum Ogólnokształcącym im. A. Fredry w Warszawie
opracowany na lata 2021-2025

Opracowanie:
Marlena Anklewicz
pedagog szkolny

SPIS TREŚCI

Podstawa prawna	3
Główne założenia WSDZ	3
Cel doradztwa zawodowego	3
Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole	4
Adresaci WSDZ	6
Zakres realizacji zadań.....	8
Przewidywane rezultaty	8
Korzyści wynikające z realizacji doradztwa zawodowego w szkole	9
Sojusznicy	10
Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ	10
Tematyka zajęć z doradztwa zawodowego	11

PODSTAWA PRAWNA

1. Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
2. Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania.
3. Rozporządzenie MEN z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
6. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe Dz.U. z dnia 11 stycznia 2017r.

GŁÓWNE ZAŁOŻENIA WSDZ

Wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia. Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska. WSDZ obejmuje pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami i ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli. Koordynowany jest przez koordynatora doradztwa zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

CEL DORADZTWA ZAWODOWEGO

Celem doradztwa zawodowego realizowanego w szkole jest przygotowanie uczniów do refleksyjnego wyboru dalszej ścieżki kształcenia i zawodu oraz wspieranie ich w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy.

Powyższy cel realizowany będzie poprzez:

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń,
- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych,
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy,
- rozwijanie wiedzy „zawodoznawczej”,
- kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy,

- rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych,
- kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej,
- przygotowanie do pełnienia możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika,
- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie,
- rozwijanie kompetencji transferowalnych,
- rozwijanie umiejętności uczenia się,
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej,
- redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

REALIZATORZY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWEM ZAWODOWYM W SZKOLE

➤ Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym,
- współpracuje ze szkolnym koordynatorem doradztwa zawodowego w celu realizacji WSDZ,
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi,
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

➤ Do zadań doradcy zawodowego i/ lub koordynatora doradztwa zawodowego należy:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia,
- prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów,

- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę,
  - współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
  - wspieranie nauczycieli, wychowawców i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- **Wychowawcy:**
- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
  - eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego,
  - włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego,
  - realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych,
  - wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
  - współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci,
  - współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
- **Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):**
- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów
  - eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
  - współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
  - przygotowują uczniów do udziału w konkursach
  - współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
- **Specjaliści, m.in. pedagog, psycholog:**
- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,

- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
  - współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
  - włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty),
  - współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
- **Nauczyciel-bibliotekarz:**
- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
  - udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
  - włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.
- **Inne osoby zatrudnione w szkole, m.in. pielęgniarka:**
- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
  - udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów,
  - organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

ADRESACI WSDZ

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

A. W ramach pracy z uczniami obejmuje:

- prowadzenie zróżnicowanych metod aktywnego poznawania własnych zasobów, kierunków kształcenia, zawodów i rynku pracy,
- poznawanie struktury i warunków przyjęć do uczelni wyższych
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do specyfiki wybieranych zawodów,
- konfrontowanie własnej samooceny z wymaganiami szkół i zawodów,
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym i unijnym rynku pracy,
- wskazywanie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych w systemie poza oświatowym,
- kształtowanie umiejętności świadomego i realistycznego wyboru zawodu i poszukiwania pracy.

B. W ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- konsultacje z doradcą zawodowym służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci,
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły, prezentowanie doświadczenia zawodowego z poszczególnych obszarów zawodowych,
- gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej,

C. W ramach pracy z nauczycielami (radą pedagogiczną):

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
- określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej w ramach programu profilaktyki i programu wychowawczego,
- współpraca z wychowawcami poszczególnych klas – prowadzenie warsztatów doradczych na godzinach wychowawczych, organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych instytucji,
- współpraca z pedagogiem i psychologiem szkolnym – współprowadzenie warsztatów, a także konsultacje poszczególnych uczniów u specjalistów,
- określenie priorytetów dotyczących gromadzenia informacji i prowadzenia poradnictwa zawodowego w szkole, udostępnianie zgromadzonych materiałów oraz narzędzi każdemu zainteresowanemu wychowawcy, nauczycielowi,
- wspieranie w realizacji zadań z doradztwa zawodowego.

ZAKRES REALIZACJI ZADAŃ

LXXXI Liceum Ogólnokształcące im. A. Fredry w Warszawie realizuje doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów i w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Moduły doradcze w poszczególnych klasach - preorientacja i orientacja zawodowa

Doradztwo zawodowe jest realizowane:

- **W klasach I – III** – działania w zakresie doradztwa zawodowego w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych obejmują preorientację zawodową, „która ma na celu wstępne zapoznanie młodzieży z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.” Ponadto na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego nauczyciele podejmują działania obejmujące orientację zawodową, która ma na celu „zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.”
- **W klasach III - IV** - na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach III oraz w IV (od roku szkolnego 2022/23) mają na celu „wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.”
Obszar ten realizowany będzie na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego przez wszystkich nauczycieli, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się klasą, na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

PRZEWDYWANE REZULTATY

A. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do uczniów.

1. Znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru zawodu.
2. Umiejętność dokonywania samooceny, wskazywania swoich predyspozycji, mocnych i słabych stron, decydujących o trafności wyboru zawodu i dalszej drogi edukacyjnej.
3. Znajomość świata pracy, grup zawodów, kwalifikacji.
4. Umiejętność samodzielnego zaplanowania ścieżki edukacyjno – zawodowej.

B. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do rodziców.

1. Zrozumienie potrzeby uwzględnienia zainteresowań, uzdolnień, cech charakteru, temperamentu, stanu zdrowia, możliwości psychofizycznych, rynku pracy jako czynników decydujących przy planowaniu kariery edukacyjnej i zawodowej dziecka.
2. Znajomość źródeł informacji i wsparcia w procesie wyboru drogi zawodowej dziecka.
3. Umiejętność udzielenia pomocy swojemu dziecku w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych.

C. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do Rady Pedagogicznej.

1. Wprowadzenie treści doradztwa zawodowego do planów wychowawczych klas oraz planów pracy.
2. Współpraca ze środowiskiem lokalnym na rzecz rozwoju zawodowego uczniów.
3. Zastosowanie metod, technik i form prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego podczas zajęć z uczniami.
4. Realizacja treści zawodoznawczych podczas lekcji, zebrań oraz spotkań indywidualnych z rodzicami.

KORZYŚCI WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE

Dla indywidualnych odbiorców:

- Dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców w szczególności aktualnej oferty edukacyjnej uczelni wyższych.
- Poszerzanie edukacyjnych i zawodowych perspektyw uczniów.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Ułatwienie wejścia na rynek pracy dzięki poznaniu procedur pozyskiwania i utrzymania pracy.
- Świadomość możliwości zmian w zaplanowanej karierze zawodowej.

Dla szkoły:

- Realizacja zobowiązań wynikających z ustawy i dotyczących "przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia".
- Promocja szkoły poprzez działania zewnętrzne – współpraca z uczelniami wyższymi, lokalnymi przedsiębiorcami i instytucjami, Biurem Edukacji oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.
- Integracja międzyszkolna - współpraca z różnymi szkołami.

Dla państwa i władz lokalnych:

- Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej konieczności racjonalnego planowania rozwoju zawodowego przez jednostki.
- Podejmowanie właściwych decyzji, efektywnie przeciwdziałających bezrobociu.
- Zapewnienie powszechności i dostępności usług doradczych zalecanych przez Komisję Unii Europejskiej.

Dla pracodawców:

- Zwiększenie szansy znalezienia odpowiednio przygotowanych kandydatów świadomych oczekiwań rynku pracy.

SOJUSZNICY

- Biuro Edukacji
- WCIES
- ORE
- CKP/CKU
- OHP
- WUP (CiiPKZ)
- Sieć Kreatywnych Doradców Zawodowych
- Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 12
- Uczelnie wyższe
- Rodzice uczniów

MONITORING I EWALUACJA WEWNĘTRZNA WSDZ

Za monitoring „Programu realizacji WSDZ”, odpowiada bezpośrednio koordynator doradztwa zawodowego w szkole, który na bieżąco monitoruje realizację działań i prowadzi rejestr uwag co do ich realizacji.

Ewaluacja „Programu realizacji WSDZ” w szkole prowadzona jest przez wyznaczony zespół.

Przyjęte metody: analiza dokumentacji, badania ankietowe.

Ewaluacja jest prowadzona pod koniec cyklu kształcenia.

TEMATYKA ZAJĘĆ Z DORADZTWA ZAWODOWEGO

KLASY I: Indywidualne konsultacje z zakresu doradztwa zawodowego w miarę potrzeb ucznia.

KLASY II: Indywidualne konsultacje z zakresu doradztwa zawodowego w miarę potrzeb ucznia.

1. MOJE STYLE UCZENIA SIĘ

- Uczniowie poznają swoje style uczenia się
- dowiedzą się jaki styl uczenia preferują,
- jakie korzyści odniosą w nauce i w karierze z wiedzy o własnym stylu uczenia się

KLASY III: Indywidualne konsultacje z zakresu doradztwa zawodowego w miarę potrzeb ucznia.

REKRUTACJA DO SZKÓŁ

1. O STUDIACH SŁÓW KILKA

- Uczniowie poznają system rekrutacji w Polsce (i w razie potrzeb za granicą);
- dowiedzą się jak szukać informacji o wymaganych przedmiotach rekrutacyjnych oraz jakie niezbędne dokumenty należy złożyć.

RYNEK EDUKACJI

1. CO PO SZKOLE - POZNAJĘ MOŻLIWOŚCI EDUKACYJNE W POLSCE I ZA GRANICĄ

- Uczniowie poznają system edukacji w kraju oraz UE,
- jakie są rodzaje studiów/kursów/szkół,
- jakie nadają kwalifikacje, a jakie kompetencje.

2. STUDIA I PRACA PRZYSZŁOŚCI

- Uczniowie poznają tendencje rynku pracy,
- wykonają wizje przyszłości i poznają jakie kompetencje będą wymagane.

ROZWÓJ OSOBISTY

1. W LABIRYNCIE DECYZJI

- Uczniowie poznają co wpływa na podejmowanie decyzji,
- Dlaczego czasem jest tak trudno zdecydować się co wybrać.
- Postarają się rozpoznać możliwości oraz poznają techniki decyzyjne

2. WYZNACZAM SWOJE CELE ZAWODOWE I ŻYCIOWE (Z ELEMENTAMI COACHINGU)

- Uczniowie poznają własne preferencje, określą co dla nich jest istotne w życiu, w jakich obszarach są mniej lub bardziej spełnieni i wyznaczenia tej najważniejszej rzeczy.

3. WARSZTAT DOT. STRESU EGZAMINACYJNEGO/STRESU

- Uczniowie poznają czym jest stres, jaką rolę i moc pełni
- Rozpoznają jakie znaczenie nadają stresowi oraz jakie strategie stosują

4. MOJE STYLE UCZENIA SIĘ

- Uczniowie poznają swoje style uczenia się
- dowiedzą się jaki styl uczenia preferują,

- jakie korzyści odniosą w nauce i w karierze z wiedzy o własnym stylu uczenia się

5. TECHNIKI ZARZĄDZANIA SOBĄ W CZASIE

- W trakcie zajęć uczniowie poznają techniki wspomagające zarządzania czasem (jak ABC, metoda 80:20/60:40), spróbują zaplanować swój czas i wyznaczyć cele, Dowiedzą się co „pożera” ich czas